

همه آخر ماه ذیقعدہ متعلق به وجود مقدس امام هشتم است و ایام زیارتی خاص حضرت در این روزها قرار دارد. حال سؤال این است که زیارت نهفتگی در زندگی ما دارد؟ یا فقط تقوا و زهد است؟ اینکه به زیارت امام رضا(ع) اییم، چطور موجب تقرب ما به درگاه خداوند می شود؟ نهفتگی که زیارت در زندگی تقوایی ما و در اتصال و ارتباط با ذات مقدس پروردگار در حوزه عبودیت و بندگی خداوند دارد. نقش بسیار عمیق و عظیمی است. و زیارت کار در آیه ۳۵ سوره مائده می فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا... وائْتُوا آلِيَهُمْ وَالْوَسِيلَةَ وَأَجِدُوا إِلَيْهَا سَبِيلَهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ»؛ ای کسانی که ایمان آورده اید، از مخالفت با فرمان خدا بپرهیزید و وسیله ای را برای تقرب به او بجوئید و راه او را بیاد کنید؛ باشد که رستگار شوید». در این آیه، ایمان در یک مثلث سه ضلعی قرار گرفته است که ضلع اول آن تقواست. ضلع دوم آن جهاد است و ضلع آخر آن، وسیله است که فرمود: «وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ»؛ ایمان را برای تقرب به او، بخوانید و راه فرامی کنید. بعضی مفسران در معنای کلمه وسیله، دچار اشتباه شده و بیان کرده اند که همان تقوا خودش وسیله نزدیکی خداست ولی این تفسیر درست نیست؛ چون ما اگر فقیهیم در این آیه ایمان در یک مثلث سه ضلعی قرار گرفته است، اضلاع مثلث باید با هم مغایر باشند و مانند هم نمی توانند باشند. یک ضلع این مثلث تقواست، پس وسیله نباید تقوا باشد و باید چیزی غیر از تقوا و فراتر از آن باشد. بنابراین در این آیه، کلمه وسیله را نمی شود به تقوا تفسیر کرد. اما این وسیله چیست؟ جهاد و تقوا هر دو از نوع عمل است، یعنی انسان ما هم در جایگاه تقوا، محرمات الهی را برای جلب رضایت خداوند می ترک می کند و واجبات الهی را انجام می دهد و هم در عرصه اعمالی را در تمام هستی خودشان در راه خدمت و عبادت پروردگار می گذراند و اعمالی را در این عرصه ها انجام می دهند، پس هم جهاد و هم تقوا از نوع عمل است؛ یعنی دو ضلع ایمان از نوع عمل است که باید با تقوا بود و باید جهاد کرد. هر عملی مبتنی بر اراده است و هر اراده ای مبتنی بر خواست انسان است. انسان هر کاری که قصد دارد انجام دهد، اول اراده می کند و قبل از اراده، این خواست کار را انجام دهد و بر اساس خواست خودش اراده می کند. این خواست هم ریشه در خداخواهی دارد. عشق به خدا، انسان ها را وادار می کند با تقوا باشند و جهاد کنند. در مورد تقوا چون خداوند از کاری نهی کرده است، شخص تمایلات و کارهایی که دلخواه او هستند را هم ترک می کند و انجام نمی دهد و همین طور در عرصه جهاد به خاطر خداوند از منفعت ناشی می گذرد و جانش را در معرض خطر قرار می دهد و تمام این ها به دلیل خداخواهی و عشق به حق است. وسیله هم آن چیزی است که دل را به خدا متصل کند. عشق حق را در دل ما تحریک کند و رابطه درونی و باطنی انسان را با خدا بشکند. ضلع سوم مثلث که ابتدای وسیله است و می تواند انسان دل را آماده خداخواهی کند. عبارت است از رابطه با مقربان درگاه الهی. در داستان یوسف پیامبر (ع) در قرآن مجید، برادران یوسف (ع) پیش پدر می آیند و از او می خواهند برای آن ها استغفار کنند و او می پذیرد. در مورد پیامبر خاتم (ص) هم در آیه قرآن آمده است: «اگر آن وقتی به خود ستم کرده بطلب، پیش من می آیند و از خدا می آرزوش می خواهند و پیامبر نیز برای آن ها طلب می آرزوش می کند، بی شک خدا را توبه بپذیرم هر بان می یافتند» (نسا، آیه ۶۴). این رابطه با مقربان درگاه الهی است که دل انسان را آماده خداخواهی و حرکت در مسیر خداوند می کند. در حوزه زیارت هم در احادیث ما، زیارت رسول خدا(ص)، زیارت وسیله اتصال به خداوند بیان شده است و از طرفی زیارت اهل بیت پیامبر (ع) مانند زیارت پیامبر و متصل کننده افراد به رحمت واسعه الهی دانسته شده است. امام کاظم (ع) درباره زیارت پاره تن پیامبر در خراسان می فرماید: «إِنَّ إِبْنِي عَلَى مَقْتُولِ بِلَاسِمٍ وَظُلْمًا وَدَفْنٍ إِلَى جَنْبِ هَارُونَ طَبُوسٍ. مَنْ زَارَهُ كَمَنْ زَارَ رَسُولَ...»؛ فرزندم، علی ظالم است، او را به خاک سپردند و در کنار هارون دفن می شود؛ من زیارت او را زیارت کن، همانند کسی است که رسول خدا را زیارت کرده باشد. ویژگی زیارت امام رضا(ع) که این روزها در ایام خاص آن قرار داریم، این است که وسیله ای به سوی خداوند و تقرب اوست. ویژگی این زیارت این است که ما در مسیر تقوای الهی و جهاد در راه خداوند آمده می کند و این روزها باید قرار داد این فضیلت بزرگ بود و دل را در حال و هوای قدسی این حرم مطهر به امام هشتم(ع) متصل کرد. ان شاء الله !

تنظیم: حجت الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

پرسش‌هایی در مورد حج

را این ستون به پرسش‌های شما درباره حکم مسائل مختلف از نظر شرعی پاسخ خواهیم داد. شما مخاطبان گرامی می‌توانید پرسش‌های خود را شماره پیامک ۰۷۲۸۹۳۰۰ با ما در میان بگذارید.

- سؤال:** اگر شخصی پدرش، قاچاق فروش بوده و اعدام شده باشد و قبل از اعدام در جمع تبیانم کرده باشد، اکنون تکلیف این پول حرام چیست؟ پدر هیچ مال حلالی نداشت. آیا باید ما از طرف او به حج برویم؟ لطفاً تکلیف ما را مشخص کنید.
- پاسخ جماعی**
- اگر حج در سال های قبل بر او واجب و مستقر نشده یا مال حلالی از باقی نمانده است، نیابت واجب نیست.
- اگر قبلاً دارید که همه اموال پدر از مال حرام است، چنانچه صاحبان آن را می شناسید، آن اموال را به آنان برگردانید و اگر صاحبان آن ها را نمی شناسید یا دسترسی به آنان امکان ندارد، این اموال را از طرف آن ها به فقرا صدقه دهید.

آیت...العظمی خامنه‌ای

در فرض سؤال اگر حج در سال های قبل بر او مستقر شده است، نیابت لازم نیست و اگر یقین دارید که همه اموال او از مال حرام می باشد، لازم است اگر صاحب آن ها را می شناسید، آن اموال را به آنان برگردانید و اگر ساجیان آن ها را نمی شناسید و دسترسی به آنان امکان ندارد، این اموال از طرف آنان به فقرا صدقه بدهید.

● آیت...العظمیٰ مکارم شیرازی

ر صورتی که تمام اموال از راه قاچاق مواردی بوده که شرعاً حرام است، باید تمام مال حرام را اگر صاحبان نشان رami شناسند، به صاحبان نشان برگردانند. اگر نمی شناسند، رد مظالم بدهند و حج واجب نیست.

● آیت...العظمیٰ نوری ہمدانی

و چنانچه یقین داشته باشد فیش حج از مال حرام تهیه شده است، تصرف در آن جایز نیست و چنانچه مالک اصلی آن را شناسد، در حکم مال مجهول المالک است.

شهادت

در کتب مرتبط با زیارت اهل بیت^(ع) از جمله کتاب «مزار» و «کامل الزیارات»، درباره شهرت روز ۲۳ ذی القعدة، روز زیارت مخصوص امام رضا^(ع)، دو دسته روایت وجود است آن‌هایی که این روز را بنا بر نقلی بهادت حضرت علی بن موسی الرضا^(ع) و گروه دوم، بر روایاتی است که این روز را زیارت امام رضا^(ع) خوانده‌اند، مثل فتوحی روز زیارت امام حسین^(ع) هم

زیارت، تعاملی دوسویه است

عی تعامل دسویه است و در آن‌های دخول و زیارت نامه‌ها بر این موضوع «یَشْعَوْنَ کَلَامَی وَ یُزَوِّنُونَ سَلَامَی» این جمله: خیال زائر را راحت می‌کند هست و حاجات او را می‌شوند و پاسخ می‌دهد: «بِکُلِّ مَسْأَلَةٍ مَنَکَ سَعْفٌ یُعْطِ» این گوش، همان ائمه^(ع) و به آن خدا واسطه هستند و چنین ارتباطی می‌دهد. در زیارت رجبیه می‌خوانیم: «خدا اراده کرده است که همه چیز بداند، آگاهی از این موضوع و اعتقاد به آن: فضا و آثار زیارت را تغییر می‌دهد.

قرآن

بخوانیم

از دیگر اعمالی که خوب است در بستری بارت امام رضا^(ع) و هنگام حضور در حرم ایشان انجام دهیم، تلاوت قرآن است؛ در تشریف که آیت... ششی^(۴) در کربلا به محضر حضرت^(ع) یافتند (شرح آن بعد از رحلتشان

حجت الاسلام والمسلمین وافی:
زیارت را نباید به ورود در حرم و
بخواندن زیارت‌نامه‌ها محدود کرد
اگر می‌خواهیم به برکات فردی و
اجتماعی زیارت برسیم، نباید آن
حداقلی بینیم

تلقى می‌شود. نزدیکی این روز به ۲۵ ذی‌القیعدة و روز دحو الارض و نیز هم‌زمانی ماه ذی‌القیعدة و روز زیارت مخصوص حضرت ثامن‌الحجج^(ع) به موسم حج، بار معنایی دارد، به‌ویژه که در روایات از زیارت ثامن‌الائمة^(ع) به حج فقرا تعبیر شده‌است.

آن‌ها که با زیارت به‌عنوان منسکی آیینی روبه‌رو می‌شوند، با ایجاد معضله جذاب درگیر هستند. در زیارت اهل‌بیت^(ع) عملاً به نام آن‌ها دخول داریم. این متن بسیار آگاهشاست. هر زائری

اعمال را سخت نگیریم

رت‌نامه‌ها محدود کرد. اگر می‌خواهیم به آن‌را حد اقلی ببینیم. در حرم‌ها، کتاب‌های سوره قرآن وجود دارد اما این کافی نیست. چون بوستانی وسیع با انواع ثمرات است و در کتاب منتخب نیست و یک پله ما را بالاتر می‌برد. برای مثال نماز جعفر طیار که به طولانی‌ای، در زمان می‌برد، بنابراین خوب است در حرم، یاد بخوانیم.

نگاه جدا کثری در زیارت می‌رسیم و خطاب به امام رضا(ع) می‌گوییم: «أَشْهَدُ أَنْكَ جَاهَدْتَ فِي... حَقِّ جَهَادِهِ»، دیگر از حرم بیرون نمی‌آییم مگر آنکه عزم و تلاشمان دو برابر شود. زیارت، عهد و پیمان با امام است و با این فرازا و نگاه‌ها، ما را به بهره جدا کثری می‌رساند.

اهل بیت^(ع) برکات فراوان دارد.

برخی زائران با حال خوش و دقت و مراقبه به حرم می‌آیند که نظاره در احوال آن‌ها، حال ما را هم خوب می‌کند. خوب است برخی از این رفتارهای فراموش شده احیا شود تا آثار خوب خود را در فضای زیارت بر جای بگذارد. وقتی به

در دست نوشته هایشان پیدا شد) آمده است که افرادی حتی از اموات را دیدند که شب جمعه به حرم مطهر آمده بودند و قرآن تلاوت می کردند. شخصاً در حرم مطهر امام رضا^(ع) دقت کردم و کمتر زائری را دیدم که مشغول خواندن قرآن باشد. درحالی که تلاوت قرآن مجید در حرم

بچه‌ها را مزاحم زیارت ندانیم

رکنار توجه به خودمان، به اطرافیان به‌ویژه مرم‌های مطهر برای نگهداری کودکان خوب شدن با ضریح امام‌رئوف^(ع) و دیگر رفته‌ها را هارا با خود همراه کنیم. زیارت‌های جمعی و ان با هم مهربان‌تر می‌شوند و کمک‌حال هم صت تمرین سبک زندگی دینی ولایی است.

زیارت و امتحان، قرین هم هستند

دیوارهای حرم که فاصله گرفتیم، لطافتی خوب را فراموش نکنیم و آن را حفظ نگه داریم و به ویژه شهر مقدس مشهد بازمی گردیم. برای ما پیش می آید تا ببینیم چقدر درست کنیم، این رویه، غیرعادی و اتفاقی نیست. انسان را در ظرفی قرار می دهد تا عهد و پیمانی ظاهر فاصله می گیرد، آن حس و حال و سبب ظاهر دهد. اینکه بین فضای فردی و ایجاد کنیم، بسیار اهمیت دارد. چطور دیگر و حواسمان به بچه ها و کهنسالان است و روزمره بیابور و از درون حرم اهل بیت (ع) می خود ایجاد کنیم و آماده امتحان برای

در زیارت، مضطر امام زمان (عج) باشیم

امام رضا^(ع) همچون بسیاری از نعمت‌های مقدس امام رضا^(ع) را در ایران نمی‌دانیم. مسیر زندگی بسیاری از ما تغییر کرده و به هاست. متأسفانه به زیارت امام مهربانی‌ها چه از دور با حسن اضطرار و نیاز به حضور مالی که زیارت امام شهید و انس با ایشان، مرتبط و مانوس کند.